

2.5 Pane puuduvad kirjavahemärgid. 8 punkti

- 1. Kohanimede eesmärk on eristada kohti inimese mitmesuguste vajaduste tarbeks maastikul orienteerumiseks maastiku kirjeldamiseks omandisuhete näitamiseks jne.
- 2. Uurimine on näidanud et püsivamad on looduslike veekogude ja pinnavormide nimed siiski muutuvad viljeldava maa kohta käivad nimed kergemini.
- 3. Mõnigi kohanimi võib pärineda ajast kui läänemeresooime hõimud siia elama asusid kuid mõistagi puuduvad meil sellest ajast mistahes kirjanekud.
- 4. Suur osa Eesti kohanimesid on vormilt ja päritolult läbipaistvad näiteks Liivaküla või Suurejõe kuigi nende nimetamise motiiv võib jääda teadmatuks.
- 5. Eesti kohanimed on valdavalt eestikeelsed ent nende kujunemisele on mõju avaldanud nii murded vana kirjaviis kui ka võõrkeeled.
- 6. Eesti keele vanas kirjaviisis mida kasutati 19. sajandi II pooleni märgiti häälikute pikkusi nüüdsest erinevalt.
- 7. Eesti kohanimede üldarvu on aga võimatu täpselt öelda rahvasuust kogutud kohanimesid on ligi 600 000 tegelik arv võib olla üle miljoni.
- 8. Tähtsamate piirkondade ja looduskohtade nimed valik muid kohanimesid ametlikud külanimed kõik need on ilmunud 2016. aastal „Eesti kohanimeraamatus”.

2.6 Mida piltlikud väljendid tähendavad? Tõmba õigele vastusele joon alla. 6 punkti

- pea on pulki täis –
 - a) juuksed on sassis, segamini
 - b) pea valutab
 - c) õppimisest väsinud olema
 - d) pea on mõtteid täis
 - e) segaduses olema
- keelt kastma –
 - a) pikalt jutustama, lobisema
 - b) kellegi kohta halvasti ütlema
 - c) midagi head, maitsvat sööma
 - d) midagi rüüpama
 - e) midagi vastumeelselt tunnistama
- süda läigib –
 - a) süda valutab
 - b) iiveldab
 - c) kurb tuju
 - d) kellegi peale vihastama
 - e) armunud olema
- läbi sõrmede vaatama –
 - a) piiluma, ettevaatlikult vaatama
 - b) midagi halba teadlikult tähele panemata jätma
 - c) kedagi mitte mõistma
 - d) kedagi väga kartma
 - e) ei näe asju korralikult
- konti murdma –
 - a) aega viitma
 - b) sööma
 - c) rasket tööd tegema
 - d) vastu tahtmist midagi tegema
 - e) kellelegi haiget tegema
- pinnuks silmas olema –
 - a) oma olemasoluga kedagi ärritama
 - b) miski näib kole, ebameeldiv
 - c) üleliigne olema
 - d) vastumeelselt midagi tegema
 - e) teisi kiusama

Täidab
hindaja

1 p

53

1 p

54

1 p

55

1 p

56

1 p

57

1 p

58

1 p

59

1 p

60

Punkte kokku:

Täidab
hindaja

1 p

61

1 p

62

1 p

63

1 p

64

1 p

65

1 p

66

Punkte kokku:

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Punkte

Eksamihinne

Aastahinne

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM
EESTI KEEL

2021

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

Kool: _____

Maakond/linn: _____

Isikukood: | | | | | | | | | | | | | | | |

MEELESPEA

- 1. Eksam kestab 3 tundi (180 minutit).
- 2. Eksamitöö kirjutamist alusta tiitellehe täitmisega.
- 3. Ülesannete lahendamise järjekord vali ise.
- 4. Enne vastamist loe tähelepanelikult tööjuhendeid.
- 5. Kirjuta vastused selleks ette nähtud kohtadele.
- 6. Eksamitöö kirjuta sinise või musta tindi- või pastapliiatsiga, ära kasuta kustutavat tindipliiatsit.
- 7. Kirjuta vastused loetavalt ja üheselt mõistetavalt.
- 8. Paranduste tegemisel ei ole lubatud vastust üle kirjutada ega kasutada korrektuuripliiatsit või -linti.

1. osa. LUGEMINE

Esimene osa koosneb kahest ülesandest, mille eest on võimalik saada kokku 30 punkti. Ülesannete lahendamiseks on aega ~50 minutit.

1.1 Loe tekst läbi ja lahenda selle põhjal ülesanded. 18 punkti

Wikmani poisid
Jaan Kross
(Katkend)

Nädala pärast oli härra Wikmani tervis paranenud ja ta ilmus uuesti kooli. Inspektor Ambel ütles neile, et direktor pidi olema nüüd nende põrgumasina-afäärist* informeeritud ning tuleb kuuendasse tundi. See pidi olema tol kolmapäeval ladina keele tund, aga härra Markson pidi olema jäänud grippi.

Vahetunnil enne kuuendat tundi rääkis Sirkel põrgumasinlastele saalis Kristjan Raua „Kalevi kosjaskäigu” naiivselt jäikade pooside ja erutavate sini-puna-valgete värvide all:

„Poisid, kui me oleme nädal aega Ambeli detektiivitööd üle elanud, siis me tuleme ka vanamehe enesega toime. Pange tähele, ta lihtsalt söimab meid omal klassitsistlikul kombel läbi, aga vaevalt et ta hakkab meie kallal koukima.”

Direktor, sabakuues ja isatapjakraes ning tipp-topp raseeritud nagu ikka, võibolla ainult pisut hallima näoga kui harilikult, ilmus neile kuuendasse tundi. Ja poisid olid kogemuse järgi valmis, et ta alustab kõmava ja sonoorse filipikaga* juba enne, kui nad on mahti saanud istet võtta. Aga härra Wikman istus kateedrisse*, lükkas klassipäeviku eemale ja vaatas tüki aega aknast välja. Kuigi sealt ei paistnud muud kui Hommiku tänava rohelised plangud ja lumetu, äkilisest märtsipakasest klaasjaks jäätanud maa. Härra Wikman ütles, vaadates üha aknast välja:

„Õieti tahtsin ma kasutada seda tundi selleks, et rääkida teile Itaaliast. Mitte maateaduse õpiku, vaid omaenese tähelepanekute järgi. Alguses itaalia keelest ja siis oma mullusuvisest Itaalia-reisist. Aga kõigepealt tahtsin ma rääkida keelest. Vaadake, aeg-ajalt heidetakse meile ette, ka haridusministeerium heidab meile aeg-ajalt ette, et Wikmani gümnaasiumis harrastatavat keeltega liialdamist. Nojaa, meil tegeletakse keeltega võrdlemisi palju. Eesti keel. Prantsuse keel. Inglise keel. Saksa keel. Alternatiivselt* ladina või vene keel. Fakultatiivselt* soome ja poola keel. Seda tundub olevat üsna palju. Aga ikkagi leian ma: seda peaks olema rohkem! Vähemalt ü h e s Eesti koolis p e a b õpetatama kõiki neid keeli! Ja peaks õpetatama – tõsiste entusiastide* jaoks – ka veel kreeka ja itaalia keelt! Ja mul on tõsiselt kahju, et ma ei ole seni suutnud nende keelte õpetamist meie koolis organiseerida. Nii et esialgu peame meie õppima neid keeli omal algatusel. Ja ka sellest tahtsin ma teile rääkida. Mina hakkasin tunamullu kevadel itaalia keelega pihta. Ja ma kavatsesin teile rääkida oma kogemusest. Sest tuli välja, et niisugune õping o n täiesti võimalik. Vähemalt niisuguse keele puhul nagu itaalia keel. Ja niisuguse õpilase puhul nagu mina. Minu keele omandamise võime pole viiekümnekaheksaselt ju enam nii hea, nagu ta peaks olema teil. Aga selle tasakaalustuseks tunnen ma prantsuse ja ladina keeli paremini kui teie. Nii et see oli täiesti võimalik. Ei mingit õpetajat. Paar itaalia raamatut. Ja sõnaraamat, muidugimõista. Itaalia-eesti sõnaraamatut meil kahjuks ikka veel ei ole. /---/ Nii et minul tuli esialgu kasutada itaalia-prantsuse sõnaraamatuid. Aga need käisid hädaga küll. Ja kas te teate, missugune avastusretk on ühe keele omandamine! Iseäranis, kui see on niisuguste kultuuriliste avarustega keel. Missugused uued maailmad. Missugused maastikud. Missugune arhitektuur! Mõtelda: *Nel mezzo del cammin di nostra vita* – – Kas te teate, mis see on? Ei tea? See on Dante* „Jumaliku komöödia” algus. Ma seisan eluraja poolel teel – Aga meie kohta see ei käi. Sest teie ei seisa ju õnneks veel *nel mezzo del cammin*. Ja mina – kahjuks ka mitte. /---/ Aga sellest ma ei kavatsenud teile rääkida. Vaid Itaaliast. Tegelikult töid minu katsed itaallastega praktiliselt suhelda hulga arusaamatusi kaasa. Soovi korral võib ütelda: nad tekitasid teatud määral nalja. Aga me tulime toime. Kuigi ilmnes, et Dante on arusaadavam kui Firenze või Rooma hotellipoisid. Jaa. Ja ma mõtlesin rääkida teile oma kõige teravamast Itaalia-muljest. Sest see on tõesti isepärane maa. Minevik ja tulevik on seal niisuguses vastutustundetuse korrauses läbisegi, et nende lahtiharutamine on võõra jaoks lootusetu asi. /---/ Ja selles seoses tahtsin ma rääkida teile – ma mõtlesin isegi a r u t a d a teiega oma mõtet Eesti ja Itaalia erinevustest ja paralleelsustest. Paralleelsus seisneb selles, et suurte ja väikeste aegade vaheldumise seadus kehtib nii seal kui siin. Erinevus seisneb järgmises. Itaalias on minevik

2.2 Täida lüngad õigesti. 5 punkti

1. **Ortograaf**___**a** (i, j, ij) pole ainult keele, vaid ka kokkuleppe küsimus.
2. Sageli võrreldakse postmodernismi selliste suurte ajastutega nagu **renessan**___ (s, ss) või valgustusaeg.
3. Mai Murdmaa **ba**___**ett** (l, ll) „Kaotatud paradiis” jättis kõigile vaatajatele sügava mulje.
4. Von Krahli teatri mängukavas on ka **moder**___**e** (n, nn) etendus „Kalevala” teemadel.
5. Keegi ei anna meile ___**arantiid** (g, k), et see, kuhupoole me tüürime, on õige tee.
6. Filmi „Üks sarvik” **reži**___**öör** (š, ž, ss) on Rain Rannu.
7. Maksusüsteem ei tohi suunata inimesi **blu**___**ima** (f, ff, hv) ja riiki petma.
8. Oleks ebaõige väita, et õigusloomes valitseb täielik **stii**___**ia** (h, hh) ja segadus.
9. Hendrik Toompere lavastas Andrus Kiviräha näidendi „**Aten**___**aat** (d, t) Caesarile”.
10. Parim **var**___**ant** (i, j, ij) oleks see, et kõik lööksid kevadistel koristustalgutel kaasa.

Täidab hindaja	
0,5 p	27
0,5 p	28
0,5 p	29
0,5 p	30
0,5 p	31
0,5 p	32
0,5 p	33
0,5 p	34
0,5 p	35
0,5 p	36
Punkte kokku:	

2.3 Tuleta sulgudes olevast sõnast lausesse sobiv tegusõna. Kasuta tegusõna sobivas vormis. 6 punkti

1. Möödunud suvel _____ (rand) uues sadamas esimene purjekas.
2. Suurest kaevamisest hakkasid mu peopesad _____ (tuli).
3. Sportlane tahtis parima vormi just suurvõistluseks _____ (aeg).
4. Ära _____ (vesi) selle tühja asja pärast, homme on parem päev.
5. Viisime vana vaiba õue _____ (tuul).
6. Eelmisel laupäeval _____ (viht) ma esimest korda kadakavihaga.

Täidab hindaja	
1 p	37
1 p	38
1 p	39
1 p	40
1 p	41
1 p	42
Punkte kokku:	

2.4 Paranda tumedalt trükitud sõnades ja lühendites väike täht suureks, kus on vaja. 5 punkti

Adam Cullen on **usa-st** pärit tõlkija, luuletaja ja viiuldaja, kes elab 2007. aastast Eestis. Tema tõlgitud on näiteks Indrek Hargla „**apteeker melchior ja oleviste mõistatus**”. Adam Cullen on ka ise luuletaja. Tema esimese luulekogu avaldas **kirjastus näo kirik**. 2018. aastal oli Adam Cullen Eesti Kultuurkapitali **kirjanduse aastapreemia** nominent. Musikaalne Adam Cullen mängib viiulit ning loodab koos **segakooriga noorus** laulda ka **laulupeol**. Eestisse kodu rajanud ameeriklane naudib **eesti** loodust. Adam Cullenit võis näha ka **etv** 12-osalises autoportreede sarjas, kus tutvustati erinevate kultuurivaldkondade tipptegijaid. Ajalehe **pärnu postimees** ajakirjanik vestles muheda ja veidi häbeliku Adam Culleniga **pegasuse kohvikus**.

Täidab hindaja	
0,5 p	43
0,5 p	44
0,5 p	45
0,5 p	46
0,5 p	47
0,5 p	48
0,5 p	49
0,5 p	50
0,5 p	51
0,5 p	52
Punkte kokku:	

4. Milline eelis oli keelte õppimisel direktoril ja milline õpilastel?

Direktor: _____

Õpilased: _____

5. Miks tekkisid direktoril itaalia keeles suheldes raskused?

6. Selgita, mida tähendab direktori väljend, et ei tema ega poisid seisa „eluraja poolel teel”.

7. Millega võrdleb direktor keele õppimise protsessi?

8. Mis iseloomustab direktori arvates Itaalia ajalugu ja Eesti ajalugu?

Itaalia: _____

Eesti: _____

9. Selgita teksti põhjal, miks direktor ütles, et poistega rääkida oli ennatlik.

10. Mille poolest ei vastanud direktori käitumine poiste ootustele?

1 p 5

1 p 6

$2p$

$$2p \quad \boxed{8}$$

1 p 9

1 p 10

1 p 11

$$2p \quad \boxed{12}$$

$2p$ 13

Punkte kokku:

HARIDUS- JA NOORTEAMET

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM EESTI KEEL 2021

Miks on vaja õppida eesti keelt?

[illegible]

Kaader telesarjast „Wikmani poisid”
Foto: sjgelle.blogspot.com

Teine osa koosneb kuuest ülesandest, mille eest on võimalik saada kokku 70 punkti. Ülesannete lahendamiseks on aega ~130 minutit.

2.1 Loe tekstid läbi ja kirjuta vähemalt 200-sõnaline kirjand teemal „Miks on vaja õppida eesti keelt?”. Kirjandis võid toetuda loetud tekstidele. Ülesande lahendamiseks on aega ~90 minutit. *40 punkti*

Üks esimesi küsimusi, mida tavaliselt Eesti kohta küsitakse, on „Mis keelt seal räägitakse?”. Eesti keel on Euroopa keelte hulgas üsna ainulaadne, kuuludes koos soome ja ungari keeltega soome-ugri keelerühma. Meil on riiklik keelestrateegia, keeleauhind ja emakeelepäev. Eesti keel on eestlase identiteedi keskmes. Aasta 2019 oli eesti keele aasta.

Eesti keelt peetakse üheks raskemaks keeleks, aga ka üheks ilusamaks. Seda meloodilist ja laulvalt kõlavat keelt räägib emakeelena kogu maailmas kõigest ca 1,1 miljonit inimest. Aastast 2004 on eesti keel ka üks Euroopa Liidu ametlikest keeltest.

Eesti keel kasutab ladina tähestikku, millele on lisatud täpitähed õ, ä, ö ja ü. Eesti keelt eristab paljudest teistest keeltest kolm erinevat hääliku pikkusastet – lühike, pikk ja ülipikk. Et vastav pikkusaste annab sõnale hoopis erineva tähenduse, teeb keele õppimise raskeks.

Milline on kõige eestilikum sõna? 2019. aastal Eesti Rahvusringhäälingu keelealgatusega valiti kõige eestilikumaks sõnaks „sõnajalaõis”. Esiviisikusse kuulusid ka sõnad „öö”, „kullakallis”, „pööriöö” ja „kurat”.
(*puhkaeestis.ee*)

Karl Pajusalu, eesti keele ajaloo ja murrete professor

Keelel on oluline koht eestlaste identiteedis. Mõnikord on lausa väidetud, et eestluse tuumaks ongi eesti keel. Eestlane tunneb tavaliselt oma keele üle uhkust, oskab kiiresti nimetada selle eripärasemaid nähtusi, nagu kolm vädet või ilmakaarte nimetuste rohkus. Teiselt poolt meeldib meile aga kurta, et eesti keeles ei saa väljendada seda ja teist. Luuletajad muretsevad riimuvate sõnade piiratud hulga ja füüsikud sobilike terminite leidmise raskuse üle, paraku hädaldamist võimaldavate väljendite nappust pole veel keegi tähele pannud. Tuleb kõigepealt siis rahul olla sellega, et eesti keeles on rikkalikud võimalused eestlaste rahvusliku loomuse väljendamiseks.

(Universitas Tartuensis, 5/2014)

Tõnu Viik, filosoof

Millegipärast tundub mulle, et Eestil puudub läbimõeldud keelepoliitika, või vähemalt ma ei taju, et see olemas on. Kui varem oli keel väga rangetesse vormidesse surutud, mis ilmselgesti liigne surve oli, siis nüüd tundub, et mingeid piiramisi enam polegi – kirjuta või räägi, kuidas tahad. Mulle öeldakse, et see ongi normaalne asjade käik, keel lihtsalt arenebki nii ja õige on see, kuidas enamus räägib. Kui ma Eesti Päevalehes hiljuti sel teemal sõna võtsin, siis rõõmustas mind väga suur kommentaaride hulk – seega keel huvitab inimesi jätkuvalt.

(*viik.planet.ee*)

Kõige ilusama sõna otsingul
Pilt: tvtg.ee

HARIDUS- JA NOORTEAMET

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM EESTI KEEL 2021

1.2 Loe tekst läbi ja lahenda selle põhjal ülesanded. 12 punkti

Raivo Juurak

Speller parandab meil tähevigu, e-sõnaraamat aitab leida vajalikke sõnu, digiõpikud loevad tekste ette.

Edasiminekuvõimalustest räägiti 5. novembril Tallinnas Telliskivi loomelinnakus keeletehnoloogide konverentsil „Prototüübist teostuseni”. Selgus, et ühelt poolt on võimalusi juurde tulnud ja neid on juba kasutusele võetud, teisalt on aga vana hea Google mõneski asjas meist veel ees ja küsimus eesti keele eksistentsi kindlustamisest digimaailmas pole kaugeltki päevakorrast maas.

Spellerist on palju abi nii õpilastel kui ka õpetajatel, kuid praeguseni pole meil eesti keeles veel korralikku lauseparandajat. Inglise keeles annab arvuti kirjutajale ka lause kohta nõu, märkides, et lause on liiga pikk, sõnastus keeruline, sõnakordust üleliia jms. Eesti keele jaoks niisugust lausekontrollijat alles tehakse. Konverentsil „Prototüübist teostuseni” märkisid Tartu ülikooli keeletehnoloogid Kaili Müürisep ja Heiki-Jaan Kaalep, et ollakse prototüübi väljatöötamise etapis. Komade puudumisele osutab prototüüp juba hästi. Kui „sest” ees koma puudub, tõmbab masin sinna kohta joone alla. „Tahan minema” asemele kirjutab ta „tahan minna”. Aga palju on veel teha.

Eesti Keele Instituudi (EKI) Sõnaveeb ja Vox Populi loevad tekste ette. Sõnaveeb ei piirdu üksikute sõnade hääldamisega, vaid loeb ette ka näidislauseid, kuhu see sõna sobib. Tipid sisse „puu” ja arvuti ütleb selge häälega: „Ahvid elavad puu otsas”, „Päike loojus puude taha” jms.

Konverentsil demonstreeriti, kuidas inimene saab ise valida, kas talle loeb teksti ette mees või naine, vanur või laps. Valida saab seitsme hääle vahel ja igal häälel on oma nimi: Eva, Tõnu, Lee jt.

Kõik hääled on sisse loetud. Näiteks meeshääl Meelis on lugenud sisse 21 tundi ilukirjandust ja lisaks paar tundi arvamusartikleid ja üksiksõnu, 9-aastane tüdruk Lee on lugenud sisse kolm tundi lastekirjandust, peamiselt „Pipit” ja „Sipsikut”. Üldse on tekste sisse lugenud viis mees- ja kuus naishäält. EKI vanemteadur Liisi Piits nimetas sisselugejaid kõnedoonoriteks.

Mida on õpetajal siit teadmiseks võtta? Võib-olla seda, et Vox Populi (<https://heliraamat.eki.ee/>) loeb ka õpetaja enda kirjutatud tekste ja isegi terveid raamatuid ette. Tänu sellele saab eesti keele õppija lugedes kuulata, kuidas tema loetud sõnu hääldatakse. Teiseks saab aeglane lugeja pikemaid tekste lihtsalt kuulata. Lugema õppijatele peaks see sobima.

Inglise keeles on juba võimalik nutitelefonile suuliselt korraldusi anda, näiteks lisada kalendrisse kirjeid, otsida infot, kirjutada SMS-e jms. Seda võimaldavad programmid iOSi Siri, Androidi Google Now, Windows Phone'i Cortana. Tallinna Tehnikaülikooli (TalTechi) vanemteadur Tanel Alumäe rääkis konverentsil „Prototüübist teostuseni” eestikeelse kõne tekstiks muutmise programmist.

TalTechi keeletehnoloogid on olnud kõnetuvastuse vallas edukad. Näiteks on nad riigikogu kõnesid ja sõnavõtte arvutiprogrammi abil kiiresti tekstiks muutnud. Ahto Saks riigikogu kantseleist ütles, et riigikogu sõnavõtte on salvestatud juba üle tuhande tunni.

Õpetajaid muidugi rõõmustaks, kui tundides peetud huvitavad arutelud ja sõnavõttud saaks automaatselt kirja. Ja milline vaev on oma spontaanset suulist ettekannet hiljem paberile kirja panna. Siin saab samuti

kõnetuvastus appi tulla. Tipid veebi „tekstiks.ee” ja saadad oma kõne helifaili tee. Tunni aja pärast saad selle tekstina tagasi.

Kui kaugele saab kõnetuvastusega minna? Eestis on firmasid, kes salvestavad kõik klientide kõned. Kliendile isegi öeldakse kõne algul, et kõik salvestatakse. Ühes Tallinna suures firmas on salvestatud ja tekstiks muudetud juba üle 150 000 tunni telefonivestlusi klientidega, lisaks on analüüsitud miljonit klientide e-teksti. Mida tekstiks muudetud vestlustega tehakse? Sealt saadakse teada inimeste ootused ning see aitab firma juhtimist ja teenuseid paremaks muuta.

Masintõlge on tulnud, et jääda

Google tõlgib n-ö köögikeelt päris hästi, kuid igas tekstis on alati ka erialakeelt. Just erialakeelte tõlkimist arendab Baltimaade suurim tehisintellekt Tilde. Tilde Eesti tegevjuht Pekka Myllylä ütles konverentsil „Prototüübist teostuseni”, et poliitiliste tekstide tõlkimisega saavad tema firma tõlkimismasinad juba päris hästi hakkama. Näiteks Euroopa Liidu Eesti eesistumise tekstid tõlkis inglise keelest eesti keelde ja vastupidi Tilde masin. Seda tõlkemasinat saab proovida lingilt ee.presidencymt.eu/. Kirjutasin sinna nalja pärast lause „Mida kradti ma pean küll tegema?” ja ingliskeelseks vasteks tuli „What the hell am I supposed to do?”. See ei ole enam lihtne sõnasõnaline tõlge nagu mõni aasta tagasi. Lisaks oli mul „kuradit” asemel „kradti”, kuid masin sai aru, mida ma mõtlesin.

Väidetavalt tõlgib Tilde masin eesti, läti ja leedu keelt paremini kui Google Translate. Tilde keeletehnoloog Martin Luts ütles, et professionaalne tõlk jõuab päevas tõlkida umbes 2000 sõna. Sellega võrreldes on Tilde oma paarikümne tegutsemisaasta jooksul jõudnud ära teha tuhande tõlkija elutöö. Masintõlge on tulnud, et jääda.

Vestlusrobot Miia

Küllap on igaüks meist juba kogenud, et mõne firma kodulehe avamise järel ilmub ekraanile küsimus „Kuidas saan teid aidata?”. Enamasti esitab selle vestlusrobot, kes teab kõiki tüüpilisi küsimusi ja vastuseid nendele. Vestlusrobotid on olemas sellistes firmades nagu Telia, Tallink, Monese, Transferwise jt.

Indrek Vainu ütles, et Alphabluesi vestlusrobot Miia ütleb kliendile, mis lahtrisse ja mida ta kirjutama peab, kui palju peab ta maksma ja kuidas saab seda teha jne. Miia saab aru, kas ta vestleb mehe või naisega.

(Õpetajate Leht, 15.11.2019. Teksti on eksamiülesandeks lühendatud.)

1. Nimeta neli arendusvaldkonda, millega tegeleb keeletehnoloogia.

2. Too üks näide, kuidas saab kõnesüntesaator abistada inimesi keele õppimisel.

Täidab
hindaja

2 p

14

1 p

15

3. Mis asutus tegeleb Eestis kõnetuvastuse, mis asutus kõnesünteesi arendamisega?

Kõnetuvastuse arendamisega tegeleb _____

Kõnesünteesi arendamisega tegeleb _____

4. Miks ei suuda tõlkemasinad veel täielikult tõlkijate tööd asendada?

5. Milles on Baltimaade suurim tehisintellekt Tilde Google’i tõlkest parem?

6. Too kaks näidet, millist abi annab vestlusrobot juba praegu ettevõtetele.

7. Põhjenda, kas selle teksti eesmärk on kritiseerida, informeerida või fantaseerida.

Eesmärk: _____

Põhjendus: _____

Täidab
hindaja

1 p

16

1 p

17

2 p

18

1 p

19

2 p

20

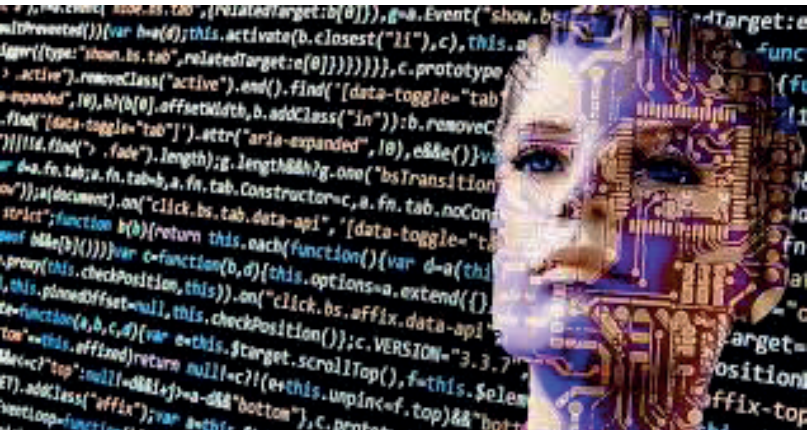
1 p

21

1 p

22

Punkte kokku:

Keeletehnoloogia
Foto: ajakiri.ut.ee